

Interview Alex Sijm

Auteur: Anita Schröder

Alex Sijm is voormalig circusdirecteur, had zijn eigen circus en trok daarmee jaarlijks 100.000 bezoekers, won de Cultuur Award van Noord Holland en kreeg De Opsteker van de Stad Utrecht uit handen van burgemeester Jan van Zanen. Hij was eigenaar van Circus in de Zorg en van het Gay Circus in Amsterdam. Momenteel is hij professioneel spreker en coacht hij jonge ondernemers. Hoewel hij zijn hele leven al moeilijk loopt, heeft hij pas vorig jaar de diagnose Hereditaire Spastische Paraparese gekregen.

Ik heb je boek 'Z'n leven, z'n lopen, z'n lef' (geschreven door Jan Vriend) gelezen en het artikel uit het Noord Hollandsdagblad. Wat mij persoonlijk raakte is dat je als kind vond dat een clown in een rolstoel niet kon terwijl je benen niet wilden. Dat vind ik aandoenlijk. Ik denk dat dit voor een kind erg lastig is. Je wilt iets maar het gaat niet.

Natuurlijk brengt een lichamelijke beperking in je kindertijd en zeker in de pubertijd onzekerheden met zich mee. Daar moeten we reëel over zijn. Als kind moest er met gym altijd gekozen worden. Dan wilden ze de beste en de snelste en kozen ze niet mij. Achteraf denk ik: logisch.

Als kind realiseerde ik mij dat, als je niet gekozen wordt, je ervoor moet zorgen dat je zelf mag kiezen. Ik speelde altijd circus in de tuin en iedereen uit het dorp wilde op een gegeven moment meedoen. De meisjes gingen het ballet doen en de jongens werden acrobaten en de grappigste jongen uit het dorp werd clown. Ik was de circusdirecteur en ik mocht kiezen.

Ik heb mij nooit gerealiseerd dat ik een voorbeeldfunctie had. Ook niet toen ik later zelf in de piste stond. Ik zei tegen mijn technici 'Laat het licht maar uit', ik kom in het donker binnen en dan zet je de spot aan'. Totdat er later een familie met een jongetje met beugels kwam en zei: 'Alex, jij bent een voorbeeld voor ons' (dit jongetje had zelf een fysieke beperking).

Achteraf gezien denk ik dat ik niet zover was gekomen als ik niet had leren knokken. Ik heb met betrekking tot mijn leerprobleem (dyslexie) steeds nieuwe wegen gevonden door creatief te zijn en dit alles (dyslexie, spasmen en de rotopmerkingen die je daarover krijgt) heeft me gebracht tot waar ik uiteindelijk ben gekomen als ondernemer en als mens.

Om ergens te komen heb je dus doorzettingsvermogen, creativiteit en sociale vaardigheden nodig?

Ja, maar dat kun je ook ontwikkelen. Ook veerkracht kun je ontwikkelen. We worden geremd door verwachtingen van anderen maar wat je moet doen is vooral dichtbij jezelf blijven. Mijn leven is geen succesverhaal maar ik heb mijn gevoel gevolgd en de kansen die ik kreeg benut.

Hoe lang heb je de diagnose HSP?

De diagnose heb ik aankomend juni een jaar, maar ik heb de beperking al mijn hele leven. Pas in 2018 werd het progressief. Ik had eigenlijk altijd twee spastische benen en nu is het HSP. Het heeft mijn toekomstbeeld veranderd. Ik heb mijn bedrijven verkocht. Ik heb afscheid genomen van veertig medewerkers. *Je bedoelt: 'Circus in de zorg' en gay circus Amsterdam?* Nee, de gehele circustak, alles heb ik verkocht omdat ik gewoon merk dat ik het lichamelijk niet meer kan bolwerken. Ik ben sinds 1 november jl. officieel geen circusdirecteur meer. Dat was een enorme stap. Aan de andere kant krijg ik nu veel energie van mijn werk als spreker. Ik kwam er al snel achter dat spreken mijn sterke kant is. Ik word nu geboekt om een lezing of workshop te geven. Daar haal ik veel voldoening uit omdat ik echt iets kom brengen. Het grappige is dat ik op de dag dat ik ontslag nam, bij circus Renz was - waar ik als jonge jongen heb gewerkt en veel heb geleerd. Aad Ouborg (directeur van Princess en in die tijd hoofdsponsor van Circus Renz) vroeg mij: 'Alex, wat is je missie?' Ik zei: 'Mijn missie was circusdirecteur worden'. 'Nee, dat is niet mijn vraag' zei hij. 'Mijn vraag is wat je missie is'. Ik dacht even na en zei: 'Inspirerende voorstellingen maken'. Hij zei: 'Dat is het goede antwoord; je kunt je doelen bij tegenslagen aanpassen maar je missie blijft ongewijzigd'.

Als ik zie wat ik nu doe met mijn lezingen en als ik terugga naar mijn jeugd, toen ik als klein jochie bezig was in de tuin, dan doe ik eigenlijk nog precies hetzelfde. Ik inspireer mensen alleen op een andere manier. Wat ik al die

jaren heb geleerd, zet ik nu in om andere mensen te inspireren en te motiveren. Ik zeg niet: als je dit of dat doet, wordt het een succes. Ik vertel mijn verhaal, wat ik eruit heb gehaald en wat het voor mij heeft betekend.

Dat sluit aan bij jong ondernemerschap.

Ja, dat sluit aan bij jong ondernemerschap maar dat sluit eigenlijk aan bij alle organisaties waarvoor ik spreek. Ik mag op de meest uiteenlopende plekken spreken en verschillende mensen inspireren. De ene dag zijn dat mensen uit de sociale sector (bijvoorbeeld het onderwijs), de andere dag mensen uit het bedrijfsleven.

Het harde werken heb je volgens mij van je ouders.

Je wordt beïnvloed door je omgeving. Ik kom uit een ondernemersfamilie. Dat is altijd hard werken. Ik ben daarmee opgegroeid. Als kind dacht ik: wat werken mijn ouders hard. Later zei mijn dochter: 'Mijn vader werkt altijd'. Toen dacht ik: ik doe eigenlijk precies hetzelfde maar ik heb nooit gewerkt met het doel om veel geld te verdienen. Hard werken ontstond omdat ik mijn passie volgde.

Je voelt geen leegte omdat je nu in plaats van circusdirecteur spreker bent?

Circus Sijm en alle producties die daaronder vielen, was mijn levenswerk. Toen ik in 2018 steeds vermoeider werd, weet ik het aan te hard werken. Ik verkocht eerst het grootste gedeelte van mijn bedrijf waardoor dertig mensen over gingen naar de Duursma Events Groep. Toen bleek dat de vermoeidheid zich doorzette, besloot ik ook de rest van het bedrijf te verkopen. Ik had als gevolg daarvan een dip. Ik realiseerde mij dat ik het niet meer kon. Het is niet zo dat ik overal overheen stap. Als kind struikelde ik veel en toen lag ik op de grond. Ik had de keuze te blijven liggen of op te staan. Ik stond iedere keer op en ging door. Maar je mag best blijven liggen als het leven even niet meezit. Dat je niet meteen hoeft op te staan, is iets wat ik de laatste jaar heb geleerd. Toen ik afgelopen zomer de diagnose HSP kreeg, had het ook gevolgen voor mijn dochter, het had invloed op mijn partner en op mijn hele familie.

Hoe heb je het aan hen verteld?

Iedereen was op de hoogte dat er een onderzoek gaande was en dat het vermoeden HSP was maar de dag dat de uitslag kwam, voelde als een soort examen. De diagnose HSP had op iedereen in mijn omgeving een andere uitwerking.

Hoe heb je je werk als circusdirecteur met je beperking kunnen doen?

Dat vraag ik mijzelf ook wel eens af maar in de eerste plaats kwam het omdat mijn ziekte tussen mijn 22 en 42 jaar stabiel was. Nu begint de ziekte zich verder te ontwikkelen. Ik was dag en nacht aan het werk (kassa, optreden, etc.). Achteraf gezien was het mogelijk vanwege mijn grote passie voor het vak.

Had je een voorkeur voor een gedeelte van het circus?

Nee, als directeur vond ik alles leuk: ik bemoeide mij met de kostuums, met het personeelsbeleid, met de vrachtwagens, met alle facetten.

Ik heb gelezen dat alles op niveau moest; het beste van het beste.

Ja, ik leg de lat heel hoog. Voor mijzelf maar daardoor ook voor anderen. Anderen gingen daar in mee. Als ze een pijntje voelden, dachten ze: als Alex doorgaat, al strompelend over het terrein, dan doen wij dat ook.

Je deed de cursus NLP, haptonomie en een studie Psychologie. Toen ik dit las dacht ik: het is hetzelfde want hij werkt weer hard.

Ja, maar het was tijdens de coronacrisis. Ik had het idee: ik word spreker, trainer en coach, maar ik ben nu alleen spreker en inspirator. Dat geeft een enorme rust. Ik kan mij nu alleen daarop richten. Ik ben in deze rol gelukkig omdat het bij mij past. De naam van mijn bedrijf is Motivents. Ik creëer inspirerende en motiverende theatervoorstellingen en lezingen voor ondernemers en patiëntenverenigingen.

Volgens mij zie je altijd kansen.

Ja. Toen ik de diagnose HSP kreeg, zei ik de volgende dag: 'Dan kunnen we van het kantoor de badkamer maken opdat we hier kunnen blijven wonen'. Iedereen om mij heen was 'aan het landen'. Ik ben sterk oplossingsgericht. Het helpt wel maar het betekent soms ook dat je over de feiten heen kunt 'walsen'.

Maar dat heb je afgelopen december niet gedaan.

Nee, maar ik moet daar dan ook bewust aan toegeven.

Wat wil je tegen mensen met HSP zeggen?

Dat je ook met weinig energie kunt bereiken wat je wilt maar vooral: 'Doe wat je leuk vindt'. Als je ergens goed in bent, doe daar iets mee. Kijk vooral naar wat je wél kunt en wat je gelukkig maakt. Laat je niet belemmeren door je

beperking maar kijk naar je kansen en maak er het beste van. Je mag je beperking ook voor je laten werken. Het kan je ook veel sympathie opleveren en bovendien iedereen heeft wat (soms zie je de moeilijkheden van een ander niet). Stel jezelf de vragen: 'Wat is mijn missie?' en 'Ben ik schepper of slachtoffer?'.

Het boek over Alex Sijm 'Z'n leven, z'n lopen, z'n lef' (geschreven door Jan Vriend), ISBN 9789464029123 is te bestellen via www.alexsijm.nl